

فرستی برای دیدن استعدادها

جبارآذین

بنیاد | منتقد و مدرس

ایجاد تحولات محتوایی که مدت‌هاست در دستور کار برنامه‌سازان، تولیدکنندگان و تهیه‌کنندگان رسانه‌ملی قرار گرفته‌است، سبب شده تا نگاه‌ها به مسائل زندگی، باورها، فرهنگ و اعتقادهای دینی و ملی مردم جای دقیق‌تر، عمیق‌تر، ظریف‌تر و هنرمندانه‌تر در تولیدات متنوع فرهنگی صداوسیما نمود داشته‌باشد. بر همین اساس با توجه به مرکزیت و محوریت سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی و لحاظ ویژگی‌ها و مولفه‌های فرهنگ ایرانیـ اسلامی و نقش آنها در زندگی‌سازی خانوادگی و اجتماعی و باروری اعتقادی قشرهای مختلف جامعه و همچنین آشنایی با کسانی که به باورهای دینی و مذهبی عرق دیرینه دارند و در همین عرصه به خدمت مشغول هستند، باعث شده تا حمایت تولیدکنندگان آثار اعتقادی و مذهبی تلویزیون به سمت قشری از خادمان فرهنگی و دینی کشور سوق پیدا کند که تولید بعضی از برنامه‌های مورد توجه و علاقه مردم و خانواده‌ها شاخص آن است. یکی از این برنامه‌ها که در آنها به بخشی از خادمان و غلامان مشهور به غلامان اهل‌بیت(ع) توجه شده و به‌صورت کاملاً موجه، جذاب و متنوع به آنها پرداخته شده، برنامه حسینیّه معلی است.

به هر حال این برنامه که با مضمون محوری معرفی پیروغلامان و مداحان و مرثیه‌خوان‌های مذهبی و ارائه فرهنگ ملی و مذهبی پایه‌گذاری شده و هدف اصلی آن افزون بر پاسداری از فرهنگ دینی و مذهبی است و همچنین معرفی شخصیت‌هایی که در این راستا خدمتگزار بوده و هستند، زمینه را برای پیدایش و ظهور استعداد‌های تازه در این عرصه هموار کرده‌است. به گونه‌ای که علاوه بر شخصیت‌های شناخته شده دینی و مذهبی که در قلوب مداح و سخنران و موعظه‌گر و مرثیه‌خوان به مسائل مذهبی می‌پردازند، کسانی که از نسل‌های جوان و نوجوان پا جای بزرگان گذاشته‌اند در این برنامه قابل مشاهده‌اند.

از طرفی استقبال اهالی فرهنگ و مذهب از این برنامه و دیگر آثاری که به هر حال به چنین مقوله‌های ملی، دینی و اعتقادی می‌پردازند و در اعتماد بخشیدن و حفظ فرهنگ اجتماعی تلاش می‌کنند قوت و قدرت این مقوله را در تولیدات روزافزون صداوسیما می‌بینیم، سبب شده‌است که این برنامه و تهیه و تدارک برنامه قوی و غنی‌تر در فصل‌های بعدی در این راستا باشند. همین موضوع باعث شده این برنامه مورد توجه مخاطبان گستره‌ای قرار بگیرد و تولید آن به فصل سوم برسد که این روزها از شبکه سه پخش می‌شود و بازخورد خوبی هم از جانب مخاطب دریافت کرده‌است. از این نظر می‌توان گفت جای چنین برنامه‌ای در تلویزیون خالی بود و باید به حسن سلیقه مدیران تیریک گفت که در برنامه‌سازی این موضوع را مورد توجه قرار داده و به فکر ساخت چنین برنامه‌ای افتادند و همچنین ادامه‌دار شدن آن در فصل‌های بعدی و رقابتی که بین مداحان جوان به وجود آمده، فضا را برای مخاطب جذاب‌تر کرده و می‌توان گفت برنامه خوبی برای علاقه‌مندان مداحی و مرثیه‌سرایی است.حسینیّه معلی برای آنهایی که نمی‌دانستند برای فعالیت در این زمینه باید از کجا شروع کنند و با چه کسانی ارتباط بگیرند، شرایط را فراهم کرده‌است. به هر حال با توجه به استقبالی که از این برنامه شد، می‌توان انتظار تولید فصل‌های دیگر را کشید. البته با ساخت آیتم‌های جدید و بخش‌های متنوع و قوی و غنی‌تر. این برنامه می‌تواند در جهت پاسداری از فرهنگ اعتقادی و مذهبی جامعه و ارتقای آن موثر باشد.

پیمان جلی طی تماس تلفنی با کارکنان فرستنده پرقدرت تلویزیونی مارشینان اصفهان از آنها دلجویی کرد.

عصر روز سه‌شنبه دوم اسفند، پیمان جلی طی تماس تلفنی با ایستگاه تلویزیونی مارشینان اصفهان، ضمن گفت‌وگو با تک‌تک همکاران، از مجاهدت و پشتکار جانانه آنان قدردانی کرد. اهتمام ویژه رئیس محترم سازمان به کارکنان شاغل در فرستنده‌ها، آن هم در این شرایط سخت زمستان،

دلجویی رئیس

رسانه‌ملی از همکاران فرستنده مدفون در برف

نخستین بار که برنامه حسینیّه معلی روی آنتن رفت، ایام عزاداری اباعبدا... (الحسین ع) بود و این برنامه حال و هوایی غم‌آلود داشت؛ غمی که در صدای ذاکران اهل بیت(ع) طنین انداز می‌شد و در دگور هم مشهود بود. ابتدا حسینیّه معلی در شبکه سه پرا شد تا ۱۵ شب محرم، ذاکرانی از جای جای ایران را گرد هم آورد تا برای سیدالشهدا(ع) نوحه‌خوانی کنند و با بیان آنچه در شهر و روستایش در این ایام در ذکر شجاعت و حقانیت امام سوم شیعیان می‌خوانند، دل مخاطبان سراسر ایران را از قاب شبکه سه سیما به کرپلا پرواز دهند. البته این تمام آن چیزی نیست که در این برنامه رقم خورد؛ تماشاگران هم حضور داشتند و به جز شرکت‌کنندگان، از مادحین و ذاکرین بنام اهل بیت(ع) هم در این برنامه در جایگاه مجمع‌الذاکرین تکیه زدند. سعید حدادیان، مهدی سلحشور، سیدمجید بنی‌فاطمه، مهدی رسولی و محمد صمیمی از این جمله بودند که در بخشی از برنامه با مخاطبان همراه شدند و برخلاف تصویری که ممکن است از حضور این نوحه‌خوانان حرفه‌ای ایجاد شود، قصدشان داوری نبود بلکه با هدف هوایی و گاهی راهنمایی دیگر نوحه‌خوانان برنامه راهمراهی کردند.

بازنمایی ظرفیت‌های مذهبی

این برنامه جنبه رقابتی ندارد و صرفاً برای انتقال توانایی‌های عاشقان حسینی به تصویر کشیده شده‌است. فصل سوم برنامه حسینیّه معلی از ابتدای ماه شعبان حوالی ساعت ۲۲ و ۱۵ دقیقه از شبکه سه سیما پخش می‌شود. در فصل جدید حسینیّه معلی که همزمان با اعیاد شعبانیّه روی آنتن می‌رود، حجت‌الاسلام مصطفی کرمی به همراه ذاکران اهل بیت(ع) احمد واعظی، عبدالرضا هلالی و مهدی رسولی در جایگاه میز ذاکران این برنامه حضور خواهند داشت. برنامه حسینیّه معلی در فصل گذشته به دلیل نوآوری‌هایی که داشت، توانست با مخاطبان ارتباط بگیرد. از سعید ستودگان، تهیه‌کننده برنامه که در این فصل هم با همین سمت حسینیّه معلی را با فضایی تازه راهی آنتن کرده‌است، می‌پرسیم در این فصل برنامه چه ویژگی‌ها و تازگی‌هایی برای حفظ ارتباط با مخاطبان دارد. او در پاسخ به جام جم می‌گوید: فصل اول و دوم حسینیّه معلی با توجه به این که در ماه محرم و سفر پختی می‌شد محورهایش این بود که هم به اقامه عزای حضرت سیدالشهدا در این دو ماه بپردازد و هم ظرفیت‌ها و ذخیره‌های عظیم مداحی در نقاط مختلف کشور را بازنمایی کند. وظیفه داشتیم آیین‌های عاشورایی و میراث عاشورایی را احیا کنیم. همچنین اگر هنوز میراثی در باب عزاداری محرم و سفر انجام می‌شود و مردم از آن اطلاعی ندارند را نشان دهیم. با همین محورها ولی با این تغییر که محوریت فصل جدید جشن، شادی و سرور اهل بیت(ع) است و بهترین ایام برای بازنمایی آیین‌های مذهبی شاد و مولودی‌خوانی‌ها در نقاط مختلف ایران و جهان ایام ماه شعبان است که این برنامه روی آنتن می‌رود.

ستودگان ادامه می‌دهد: محور ما به جای عزاداری تعزیم شعائر ایام عاشورایی، مولودی‌خوانی و جشن‌های مذهبی و بازنمایی آیین‌های شادی در اعیاد مذهبی است.

این تهیه‌کننده درباره تغییر ترکیب اعضای میز ذاکران و انتخاب آنها هم توضیح می‌دهد: تاکید می‌کنم که در برنامه اصلاً داور نداریم. این یک مسابقه مداحی نیست. ذاکران بزرگوار تشریف می‌آورند و نقطه‌نظرات خود نسبت به اجراهای مختلف و همچنین نکاتی که لازم است بیننده برنامه در مورد آن اجرا بداند را می‌گویند.

وی می‌افزاید: ما با توجه به هر فصل و مقتضیاتی که پیش می‌آید، تصمیم می‌گیریم در میز ذاکران تغییری داشته یا نداشته باشیم. همان‌طور که در فصل دوم توفیق نداشتیم در خدمت حاج سعید حدادیان باشیم و حاج مهدی سلحشور تشریف آورد، در فصل سوم تصمیم بر این شد که حاج مهدی رسولی دوباره در جمع ما باشد و آقای واعظی، هلالی و کرمی هم تشریف بیاورند. به قدری ذخایر عظیمی در حوزه مداحی و هیئات کشور داریم که انتخاب میان آنها و دعوت‌شان جهت حضور در برنامه بسیار سخت است.

۱۵قسمت با ۷۵ اجرا

از ستودگان می‌پرسیم در زمان طراحی فصل اول حسینیّه معلی پیش‌بینی

پس از مطرح شدن موضوع انسداد جاده‌ای فرستنده‌های تلویزیونی استان‌های سردسیر کشور به‌ویژه استان اصفهان در جلسه شورای معاونین سازمان ایجاد شد. در این جلسه حسن عابدینی، معاون امور استان‌ها مشکل فرستنده‌های کشور را کاهش شدید نیرو در حوزه فنی و صیانت دانست و گفت: متأسفانه در اواخر دولت دوازدهم، رده حفاظتی فرستنده‌های سازمان صداوسیما از حیاتی به مهم، تنزل پیدا

می‌کردند برنامه تا این اندازه دیده شود. او پاسخ می‌دهد: از همان طراحی اولیه با توجه به این که می‌دانیم وضعیت خواهان مداحی و کسانی که مخاطب برگزاری مراسم مذهبی در ایران هستند زیاد است، مطمئن بودیم برنامه مورد استقبال قرار می‌گیرد. به همین دلیل تلاش کردیم هر چه می‌توانیم ایده را پخته‌تر کنیم تا بتوانیم جامعیت بیشتری به برنامه دهیم.

ستودگان می‌گوید: به جرات می‌توانم بگویم، ما برای راه‌اندازی حسینیّه معلی به‌تمامی بزرگان و صاحب‌نظران عرصه هیات و مداحی مراجعه کردیم. نظرات را جویا شدیم و بی‌ملاحظه تمامی نکات گفته شده را رعایت کردیم، شاید علت اقبال همگانی به حسینیّه معلی همین باشد.

این تهیه‌کننده ادامه می‌دهد: وقتی از گوشه و کنار کشور، مناطق دور و نزدیک پدران و مادران برای ما پیام می‌فرستند که فرزند ما بعد از دیدن حسینیّه معلی علاقه ویژه به مداحی و وسایط‌نگری اهل بیت پیدا کرده و قصد کرده در این مسیر قدم بردارد، مسئولیت ما هم در حسینیّه معلی سخت‌تر می‌شود و از خود ائمه معصومین می‌خواهیم که ما را در این مسیر ثابت قدم نگه دارند.

وی درباره تعداد شرکت‌کنندگان فصل جدید هم بیان می‌کند: این فصل که به‌تازگی پخش آن شروع شده ۱۵ قسمت است. در هر قسمت پنج شرکت‌کننده حضور دارند و در مجموع شاهد ۷۵ اجرا خواهیم بود. برخی از اجراها به صورت فردی و برخی اجراها به صورت گروهی است.

ستوگان می‌افزاید: چند ماه پیش در شبکه سه فراخوان دادیم تا کسانی که تمایل دارند حضور پیداکنند. تعداد بسیار زیادی برای مان ویدئو فرستادند و ما با توجه به کیفیت اجراها و طراحی برنامه از این عزیزان دعوت کردیم. ستودگان در مورد هدف برنامه با توجه به دوری از فضای رقابتی توضیح می‌دهد: ما حسینیّه هستیم و هیأت برگزار می‌کنیم، یک هیأت تلویزیونی هستیم که می‌تواند به وسعت ۸۵ میلیون ایرانی باشد. هدف‌مان تعزیم شعائر و همچنین احیای میراث عزاداری و برگزاری مراسم مخصوص ایام مذهبی و اهل بیت است.

انعکاس کلام نور

تعداد برنامه‌های مذهبی که به کلیشه تبدیل شدند کم نیست اما حسینیّه معلی نشان داد می‌شود در فضای برنامه‌های مذهبی هم خلاقیت داشت. از این تهیه‌کننده می‌پرسیم چه شد که به این نوآوری رسیدید؟ او پاسخ می‌دهد: همه همکاران ما در بخش‌های مختلف سازمان صداوسیما و دوستان برنامه‌ساز زحمت می‌کشند. زحمات همه از نگاه صاحبان اصلی این دستگاه یعنی حضرت سیدالشهدا(ع) و حضرت صدیقه طاهره (س) پنهان نخواهد بود. هرکس یک گوشه کار را گرفته‌است. ما تلاش کردیم رنگ و لعابی تازه به این فضا بدهیم؛ به همین دلیل وارد برگزاری این نوع از حسینیّه شدیم. به هر حال هیچ‌کدام ناقض کار دیگری نیستیم. ما فقط سعی کردیم کلام نور اهل بیت(ع) است را به شیوه‌ای تازه و موثر منعکس کنیم.

وی درباره رخدادهای تازه و غافلگیری مخاطبان در این فصل می‌گوید: بنای ما بر غافلگیری نیست. بنای ما فقط عرض ارادت و نشان دادن ارادتمندی مردم در تیب‌های مختلف با آیین‌های گوناگون خدمت اهل بیت است. این‌که افراد بطور خود را خاکسار اهل بیت می‌دانند و چگونه برای شادی دل حضرت زهرا(س) و اهل بیت(ع) فعالیت می‌کنند را بازنمایی می‌کنیم. در این فصل حسینیّه معلی اجراهای آیینی از نقاط مختلف کشور داریم؛ مثل جنوبی‌ها، اصفهانی‌ها، شیرازی‌ها، مشهدی‌ها، ترک‌ها و... از کشورهای دیگر هم در برنامه حضور پیدا کردند. ستودگان درباره دلیل تغییر مجری هم بیان می‌کند: حامد سلطانی در فصل اول و دوم حسینیّه معلی به‌مالطف‌کرد و حضور داشت.

نمود که بالطبع، سازمان با خروج نیروی انتظامی از حفاظت فرستنده‌ها مواجه شد و خوشبختانه با پیگیری ریاست جدید سازمان در دولت سیزدهم، مجدداً رده حفاظتی فرستنده‌ها به حیاتی ارتقا یافت. در ادامه این اقدام ریاست محترم سازمان، معاون امور استان‌ها، شریفی معاون فنی و غفوریان مدیرکل فرستنده‌های سازمان نیز طی تماس‌های تلفنی جدگانه با همکاران شاغل در ایستگاه به گفت‌وگو پرداختند.

گزارش «

از فصل جدید «

در گفت‌وگو با تهیه‌ک

عرش

نوشین مجلسی
سپیده اشرفی
زیب علیپورطهرانی
گروه رسانه

هنوز چشمش کامل و شش دانگ نمی‌بیند بوده. وقتی نام علی(ع) را شنید، لیخند زد شده. در تاریک و روشنی همان دید مح

روزگاری قدمگاه زائران بوده و رنگ به رنگی

روی قرمز لاکی فرش افتاده. بعدها که چشمش بازر می‌شود، لابد رنگ می‌بندد. کتیبه‌ها برایش خاطره می‌شود و آرام‌آرام قلیش با یک خاندان است که تکه‌ای از فرش حرم را قاب بگیرد و روی دیوار خانه‌اش بگذارد. دل ماست که در خانه‌شان ماندگار شده‌است. حسینیّه برای خیلی‌ها یاد به نسل منتقل می‌شود. همین حال و هوا وقتی در قاب جادو نقش برنامه‌هایی دانست که تصویر این عاشقی را بیشتر از قبل به مخاطب یای روی آنتن رفته‌است. این فصل به گفته عوامل این برنامه قرار است بهانه‌ای شد تا با تهیه‌کننده و مجری آن گفت‌وگو کنیم.

دریچه

مخاطب خاص در کربلا

برنامه «مخاطب خاص» یکی از برنامه‌های مذهبی تلویزیون است که شب‌های جمعه روی آنتن می‌رود تا قایی برای تماشای حرمین کربلای معلی باشد. این برنامه به مناسبت‌های مختلف، به موضوعات حول زندگی اهل بیت(ع) می‌پردازد. مخاطب خاص یک برنامه زنده

تلویزیونی است که در سال‌های قبل و ۱۰ شب مانده به اربعین برای اولین بار روی آنتن شبکه سه رفت. عوامل این برنامه می‌گویند که یکی از اهداف تولید مخاطب خاص این بود که شب‌های جمعه ارتباط مردم عاشق و دل‌باخته حسینی را به‌طور مستقیم با حرم حضرت سیدالشهدا(ع) برقرار کنند. هادی آشتیانی، تهیه‌کننده مخاطب خاص پیش از این درباره این برنامه گفته بود: هدف اصلی‌مان رسیدن به ارتباط حسی و معنوی مردم با حضرت سیدالشهدا(ع) است. همه تلاش‌مان بر این است که خدمتگزار و نوکر آستان حضرت سیدالشهدا(ع) باشیم و این نوکری قطع نشود. هدف‌مان این است مردم خودشان را به سقینه نجات حضرت اباعبد... (ع) برسانند و از این قافله جا نمانند. برنامه تلویزیونی مخاطب خاص به تهیه‌کنندگی هادی آشتیانی امشب ساعت ۲۳ و ۳۰ دقیقه پخش می‌شود.

نگاه

یک قرار زنانه

برنامه «قرار» هم یکی دیگر از برنامه‌های مناسبتی تلویزیون است که تلاش می‌کند گوشه‌ای از حرم‌های شریف بنشیند و قرار ی را برای مخاطب فراهم کند. قرار ی که بیشتر مربوط به زندگی بانوان است.

ویژه‌برنامه قرار کاری از گروه معارف شبکه پنج سیماست که خشایار بکان تهیه‌کنندگی و محبوبه عزیزی اجرای آن را در دست دارد. البته در مناسبت‌های دیگر، برخی مجری‌ها مثل زینب پورابراهیم هم اجرای آن را به‌عهده داشتند. قسمت‌های مختلف این برنامه در حرم حضرت معصومه(س)، حرم امام رضا(ع) و برخی حرمین شریف مثل حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) ضبط و روانه آنتن می‌شود.

این برنامه هم مثل دیگر برنامه‌ها تلاش می‌کند حال و هوای مذهبی مناسبت‌ها را با ایجاد گفت‌وگو میان کارشناسان و مجری، به مخاطبان منتقل کند. موضوع‌هایی که برای بیان در این برنامه مطرح می‌شود با توجه به مناسبت پیش‌رو و حول مسائل مرتبط با خانواده است که از زبان مجری و مهمان برنامه بیان می‌شود. قرار را باید یک برنامه حول مسائل بانوان دانست که مسائل مرتبط با زندگی بانوان یا چالش‌های زندگی همسران شهید را مورد بحث قرار می‌دهد تا تجربه زیسته مهمانان را منتقل کند.

حسینی‌های به وسعت دنیا

یکی از ویژگی‌های حسینیّه معلی که در فصل‌های پیش هم تماشاکرش بودیم، حضور شرکت‌کنندگان از تمام کشور و حتی خارج از ایران است. همین خصیصه موجب می‌شود این حسینیّه فضایی پرشور داشته باشد و به احیای سنت‌های مذهبی در شهرستان‌ها که برخی برای نسل تازه چندان شناخته شده نیست نیز کمک کند.

کیوآرکد را اسکن کنید